

Konst

Paneldebatt om skapande och totalitära regimer

● Magasin 3 satsar på en ambitiös programverksamhet i anslutning till sin utställning med Ai Weiwei (bilden). I kväll kl 18 är det paneldebatt på

temat "Auktoritära regimer och kreativt skapande – i Europa de senaste 50 åren" på Goethe-Institut, Bryggargatan 12 A, kl 18. Förnamlan krävs.

Foto: AFP/REUTERS

Retrospektiv. Jarl Ingvarsson fyller Liljevalchs

Till vänster: Två målningar ur Jarl Ingvarssons "Strindbergssviten", 2012. Övan: Konstnären i sin ateljé.

Lager på lager av fragment och färg

Jarl Ingvarsson lanseras på Liljevalchs konsthall med publikfriande konstnärsmytologi. Jessica Kempe tycker att det kastar orättvis slagskugga över hans djupt originella konstnärskap.

"Jarl Ingvarsson. Målarnas målare"

Liljevalchs, Stockholm
Visas i o m 13/5

● "Vandrarnas hemlösa bokstäver" heter Jarl Ingvarssons målning från 2009. Den är väldigt Ingvarssonssk. Så kännetecknande att den kunde utgöra ett ironiskt nedskrivet namn i Liljevalchs uppskriv-

vade "Mitt i karriären"-visning av Jarl Ingvarssons måleri med mottot "Stort och snittsamt subjektivt måleri där färgen ännu inte hunnit torka". Den ännu fuktiga Strindbergssviten 22 delar är specialbeställda av Liljevalchs som försåg konstnären med tema, duk och färgdunkar. Mitt förtroende för Liljevalchs gungar. Som kommunal konsthall har Liljevalchs garanterat besökarna

na oberoende kvalitetsbedömningar och konstnärspresentationer. Nu agerar Liljevalchs i rollen som beställare av ett centralt utställningsverk som sedan lanseras med upphässad konstnärsmytologi och en förläggd romantisk retorik. Det är problematiskt och kastar orättvisa skuggor över Jarl Ingvarssons konstnärskap.

Givetvis skyltar konstnärens gallerist med katalogens färgstänkta porträtt. Och där blir jag först stående. Mellan konst- och kapitalintressen, mellan affischens utrop om Målarnas målare och Jarl Ingvarssons faktiska bildvärld och konkreta poesi.

Det är då de hemlösa bokstäverna i Ingvarssons måleriska vandrarnas

hem kommer till min undsättning. Där syns ett R, ett S, ett L inhytta på slutande hyllplan i ett turkost trevningssbord med knallblå kanter på skickligt profilerade ben. Yrjes bordsplan liknar en egen tavla. Versaler i exil som pustar ut i färgen, konsten och tingen. Språket är föränderligt. Bordet existerar alltid, liksom färgen. Över vandrarnas hem spänner Ingvarssons en färgglad randig markis där bokstäver slagt sig ner som fåglar för att bilda nya stakiga ord.

Så tycks grundtemat se ut i Jarl Ingvarssons tretioåriga nyexpressionistiska måleri. I centrum ett igenkännbart ting: stolen och koppen, ansiktet och trädstammen. Först akademiskt instuderat, sedan permitterat. Lika besvärjande

Där möts kaffebryggaren och flugsvampen, playmobilgubben, seriefiguren Knasen och den bandagerade Lazarus.

beständigt som övergångsobjekt i psykoanalytiken Donald W Winnicotts teori. Sedan inuti varandra lager efter lager av ren och blandad färg, av påståenden, bildfragment och sensenser, ordvitsar, kluster och visuella kopplingsystem.

Här förvandlas krattan till en

blandning av räfsa, pensel och talslätt. Mannen som tänker som en kratta får sin skalle utbytt mot krattbuvadets pinnar. Eller krönt? I sitt tidiga måleri följer Ingvarssons drömmens och språkets logik, i senare verk sker en urkoppling. Ibland en vinglighet utan fäste.

Men färgklangen binder samman. Särskilt ett lysande koboltblått. Ett signum? Liksom komplementfärgen gult. I sörgjan en ruta orange. Punkt. I den tidiga målningen "Chokladjarl" från 1989 föreställer den kletiga chokladbiten också den smetiga färg den är avmålad med. Färg att vilja stoppa i munnen. Under chokladkakans kant skymtar bokstäverna i konstnärens förnamn, Jarl. På andra ställen er-

satt av ordet jag. Habegår och alliteration. I Strindbergssviten låter han den ringlande färgtuben förse varmkorven med senap och ketchup framför författarens magra gestalt.

Med Ingvarssons måleri konnoterar man åt sidorna. Där möts kaffebryggaren och flugsvampen, playmobilgubben, seriefiguren Knasen och den bandagerade Lazarus. Inmålade i influenser från konstnärerna Georg Baselitz, Åke Pallarp och Erland Cullberg, zenbuddisten Thomas Merton och författaren Birgitta Trotzig. Jag ser barnets kryssklotter, skeppssbyggaren Charles Sheldon och minnesbilder från konstnären uppväxt med sin missionärsfamilj i först Etiopien, sedan i det birgittinska Vadstena.

Jarl Ingvarssons måleri har kallats ny- eller neoexpressionistiskt. Alldeles klart följer hans bildvärld den utvidgade abstrakta expressionism som mot slutet av 1900-talet blev alltmer månglagrad och antihierarkisk. Det sena 1900-talets breddade jaguppfattningar, kunskap om den mänskliga hjärnans korskommunicerande minnessystem och vetenskap om människans förmåga att rymma flera språk och identiteter överensstämde inte längre med den abstrakta 1940- och 50-tals-expressionismens enfästmåleri, fämningsmotiv och vålväggade kompositioner. Mikael van Reis katalogtext noterar träffsäkert Jarl Ingvarssons kryssningar mellan "abstrakt expressionism och upprymd popstil, mellan urban graffiti och lantholmen".

Fjörhulden Erland Cullbergs mörkbordade nyexpressionism har av brodern Staffan Cullberg beskrivits som scenerier där gestalter likt skådespelare kommer i kontakt med varandra. Jarl Ingvarssons bildrum tycks främst ljusbottnade och horisontella.

Jarl Ingvarsson är således inte så subjektiv som Liljevalchs vill locka med. Däremot stillbildande och djupt originell. När Ingvarssons bildkedjor förklarar sig tar de omvärlden med sig.

Jessica Kempe
konst@ds.se